

Munich Personal RePEc Archive

Regional integration communities in Africa

Marinov, Eduard

Economic Research Institute at BAS

2013

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/60318/>

MPRA Paper No. 60318, posted 03 Dec 2014 19:37 UTC

Eduard Marinov

Regional Integration Communities in Africa

Original title: Регионалните интеграционни общности
в Африка

In: Proceedings of Scientific Seminar “The New
Economic Geography: Theory and Practice”, Sofia
University, Sofia, EKS-PRESS
ISBN 978-954-490-434-0

Paper language: Bulgarian

All views and opinions expressed remain solely those of the author.

*Readers are encouraged to quote and reproduce this material, provided the
source is acknowledged.*

This publication should be cited as:

Marinov, E. Regional integration communities in Africa. In: Proceedings of
Scientific Seminar “The New Economic Geography: Theory and Practice”, Sofia
University, Sofia, EKS-PRESS, pp. 143-154. ISBN 978-954-490-434-0 (in
Bulgarian)

РЕГИОНАЛНИТЕ ИНТЕГРАЦИОННИ ОБЩНОСТИ В АФРИКА

Едуард МАРИНОВ

Currently there are 15 regional integration communities in Africa and 7 of them are officially recognized as the foundation for the development of the African economic community. Reviewed are their goals, their main achievements and issues. The study analyses the progress made in the integration process as well as the challenges it faces.

Keywords: Africa, regional integration, regional economic communities

ВЪВЕДЕНИЕ

Регионалната интеграция в Африка е заявена приоритетна цел както на африканските правителства, така и на световните донорски организации още от ранните години на получаването на независимост. Тя трябва да адресира динамиката на глоболизиращата се икономика като средство за осигуряване на конкурентоспособност чрез по-добрите възможности, които предоставя в областта на международната търговия. В случая на Африка това е с още по-засилено значение заради колониалното наследство, недоброто управление и множеството конфликти. Регионализмът се разглежда като фактор, подпомагащ решаването на политическите и икономическите проблеми на континента.

През 1980 г. Организацията за африканско единство (преобразувана през 2002 г. в Африкански съюз) с помощта на Икономическата комисия за Африка на ООН изготвя Плана за действие от Лагос, чиято основна цел е създаването на Африканска икономическа общност (АИО). Във връзка с това континентът е разделен на пет регионални области – Северна, Западна, Южна, Източна и Централна Африка, където трябва да се развиват интеграционни процеси, които по-късно да бъдат обединени. Нито една от съществуващите регионални интеграционни общности (РИО) обаче не се припокрива със споменатите регионални области. В момента като стълбове на АИО се разглеждат 8 РИО. Освен тях в Африка действат 4 техни подгрупи и още 5 интеграционни общности.

КРАТЪК ОБЗОР НА РЕГИОНАЛНИТЕ ИНТЕГРАЦИОННИ ОБЩНОСТИ

На табл. 1 е представена обща информация за регионалните интеграционни общности, признати от АИО за нейни стълбове.

Накратко ще бъдат представени признатите от АИО регионални общности, както и някои други, които могат да бъдат разгледани като значими от гледна точка на заявените цели, постигнатите резултати или бъдещите перспективи.

Икономическата общност на държавите от Западна Африка (ECOWAS) е създадена през 1975 г. и се състои от 15 държави¹, като водеща е икономиката

¹ Бенин, Буркина Фасо, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвинея-Бисау, Капе Верде, Кот д'Ивоар, Либерия, Мали, Нигер, Нигерия, Сенегал, Сиера Леоне, Того.

на Нигерия. Основната цел на ECOWAS е стимулирането на регионалното икономическо сътрудничество и посрещането на новите предизвикателства пред развитието. Сред основните постигнати резултати са: създадена е действаща зона за свободна търговия (ЗСТ); осъществяват се редица съвместни програмни за развитие на селското стопанство, индустрията, трансграничните транспортни, комуникационни и енергийни инфраструктури; изградена е транспортна и енергийна инфраструктура (строителство на железопътна инфраструктура, магистрала, газопровод). В бъдеще са предвидени конкретни действия за въвеждане на един паспорт и едно гражданство, както и на единна валута, и за изграждане на федерация на западноафриканските държави.

Таблица 1. ОСНОВНИ ДАННИ ЗА ПРИЗНАТИТЕ ОТ АИО РИО (2011)

Име	ECOWAS	ECCAS	COMESA	EAC	SADC	UMA***	IGAD	CEN-SAD
Брой държави	15	10	19	5	15	5	7	29
Площ (хил. кв. км)	5030	6547	13929	1702	9065	5774	4894	149 955
Площ (%) [*]	17,1	22,3	47,4	5,8	30,9	19,7	16,7	51,0
Население (%) [*]	29,5	14,3	46,4	13,5	24,8	8,6	21,2	53,9
Гъстота на населението	59,8	22,3	34,0	80,9	27,9	15,2	44,1	36,7
Градско население (%)	44,6	39,6	32,4	20,5	40,4	62,9	24,6	43,5
Брой заети (млн, 2010) [*]	96,1	53,7	174,2	56,6	89,6	28,9	83,1	175,8
Заетост (2010, % от населението) ^{**}	33,4	38,3	38,0	43,3	36,7	33,7	40,1	33,1
БВП (млрд. USD)	304,8	175,9	598,4	78,7	566,1	360,9	144,4	831,6
БВП (USD рс)	1014	1207	1264	571	2240	4111	669	1513
Общ търговски оборот (млрд. USD)	193,1	142,3	333,4	37,3	336,7	250,3	56,9	471,7
Търговия със стоки (%)	19,7	14,6	34,1	3,8	34,4	25,6	5,8	48,2
Внос (млрд. USD)	82,1	47,4	154,6	26,4	161,7	110,0	36,3	230,6
Внос (%) [*]	17,5	10,1	32,9	5,6	34,4	23,4	7,7	49,1
Внос (% от БВП)	26,9	27,0	25,8	33,6	28,6	30,5	25,2	27,7
Износ (млрд. USD)	110,9	94,9	178,7	10,8	174,9	140,5	20,6	241,1
Износ (%) [*]	21,8	18,7	35,2	2,1	34,4	27,7	4,0	47,5
Износ (% от БВП)	36,4	53,9	29,9	13,8	30,9	38,9	14,2	29,0
Салдо (млрд. USD)	28,8	47,4	24,1	-15,6	13,2	30,5	-15,8	10,5

* % от Африка.

** Липсват данни за Сейшелските острови, Мавриций и Джибути.

*** От 2012 г. не се разглежда като стълб на АИО.

Източник: World DataBank, African Development Indicators, <http://databank.worldbank.org>, extracted February 2012; WTO Statistics Database, <http://stat.wto.org>, extracted February 2012; собствени изчисления.

На територията на Икономическата общност на държавите от Западна Африка действат две парични зони. Първата е Западноафриканската парична зона (WAMZ) – група от 6 държави², която има за цел въвеждането на нова стабилна валута – еко, след 2015 г. WAMZ е до голяма степен доминиран от Нигерия заради статута ѝ на най-големия производител на петрол на континента и най-многолюдната страна. Крайната цел е сливането на CFA франк и еко като стабилна валута на всички държави от Западна и Централна Африка.

² Гамбия, Гана, Гвинея, Нигерия, Сиера Леоне.

Втората зона е Западноафриканският икономически и валутен съюз (UEMOA) с 8 държави-членки³, която има за цел насърчаване на икономическата интеграция между страните, споделящи CFA франка като обща валута. Сред постижения му са успешното прилагане на макроикономическите критерии за конвергенция и изграждането на ефективен механизъм за наблюдение. UEMOA е приел митнически съюз и обща външна митническа тарифа, осъществява и регионални структурни и секторни политики.

Фигура 1. РИО В ЗАПАДНА АФРИКА.

Зоната на CFA франка (CFA Zone) включва 15 държави както от Западна, така и от Централна Африка. В нея действат две валути, които обаче по същество са еквивалентни и са гарантирани от френската хазна. Изградена върху тесните исторически връзки между Франция и африканските държави, зоната е израз на общото желание от тези страни за поддържане на институционална рамка, която да допринесе за макроикономическата стабилност. CFA зоната се състои от много различни държави и територии и е резултат от развитието и промените в бившата френска колониална империя. След достигане на тяхната независимост повечето на новосъздадените африкански държави решават да останат в рамките на една хомогенна група, която се характеризира с нова институционална рамка и общ механизъм на обменните курсове.

Централноафриканският CFA франк е в основата и на Централноафриканската валутно-икономическа общност (CEMAC) с 6 държави-членки⁴. Нейните цели са насърчаване на търговията, създаване на действащ общ пазар, по-голяма солидарност между народите и спрямо непривилегированите държави и региони. През 1994 г. общността успява да въведе мерки, насочени към намаляване на квотите и нетарифните ограничения спрямо обхвата и размера на митническите тарифи. В момента държавите от CEMAC споделят обща финансова, регулаторна и правна рамка и прилагат обща митническа тарифа спрямо трети страни. На теория тарифните ограничения са премахнати вътре в общността, но

³ Бенин, Буркина Фасо, Гвинея-Бисау, Кот д'Ивоар, Мали, Нигер, Сенегал, Того.

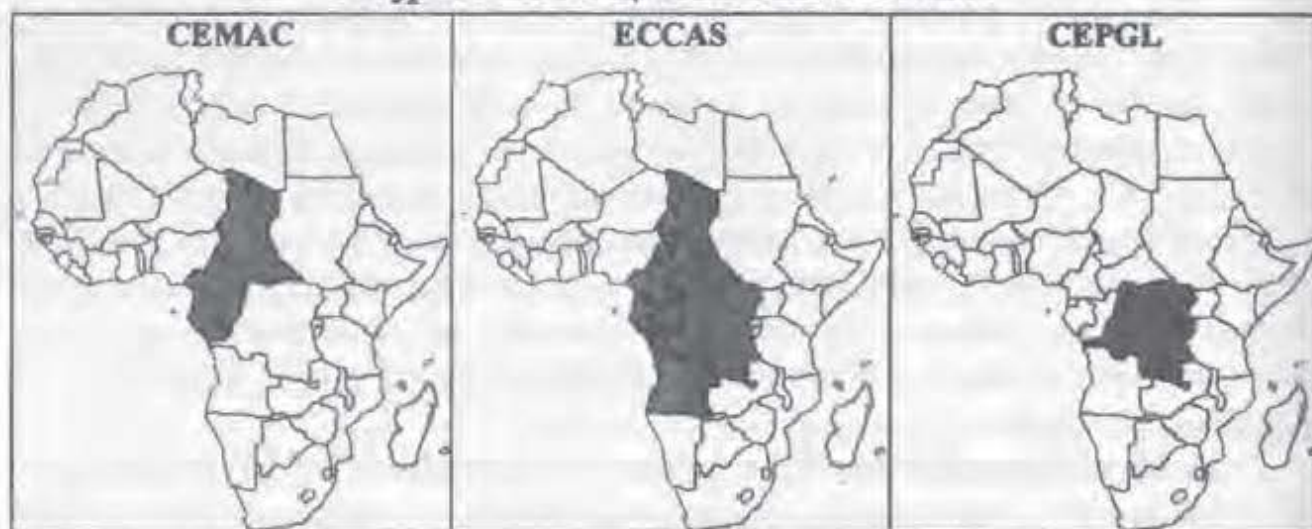
⁴ Ангола, Бурунди, Габон, ДР Конго, Конго, Камерун, Екваториална Гвинея, Сло Томе и Принсипи, Централноафриканска република, Чад.

пълното приложение на тези мерки се отлага във времето. Движението на капитали също е свободно.

В Икономическата общност на държавите от Централна Африка (ECCAS) членуват 10 държави⁵. В този регион се намират 4/5 от африканските гори, има много минерални ресурси и нефт. Конфликтите обаче му пречат да реализира потенциала си. В продължение на цяло десетилетие в седем от тези държави има военни конфликти и граждански войни. Целите на ECCAS включват: развитие на физическата, икономическата и валутната интеграция в региона; мир, сигурност и стабилност; повишаване на капацитета, политически интервенции, предприемачески инициативи, комуникации и колективни преговори. През 2004 г. държавите-членки подписват съглашение за ЗСТ, което обаче все още не е започнало да действа. ECCAS има слаб институционален и организационен капацитет.

Икономическата общност на държавите от големите езера (CEPGL) е създадена от 3 страни⁶ основно за осигуряване на мир и сигурност в регион, в който има чести конфликти. Целта ѝ е осигуряване на сигурността на държавите-членки, подпомагане на създаването и развитието на дейности от публичен интерес, насърчаване на свободното движение на стоки и хора, установяване на тясно сътрудничество във всички области на политическата, икономическата и социалната сфера. В икономическата област няма реални резултати.

Фигура 2. РИО В ЦЕНТРАЛНА АФРИКА

Общият пазар за Източна и Централна Африка (COMESA) е общност от 19 държави⁷. Мандатът на общността е да създаде напълно интегрирана и международно конкурентна РИО, в която да има висок стандарт на живот, мир, политическа и социална стабилност, както и свободно движение на хора, стоки, услуги и капитали. В действащата в момента ЗСТ членуват 14

⁵ Габон, Конго, Камерун, Екваториална Гвинея, Централноафриканска република, Чад.

⁶ Бурунди, ДР Конго, Руанда.

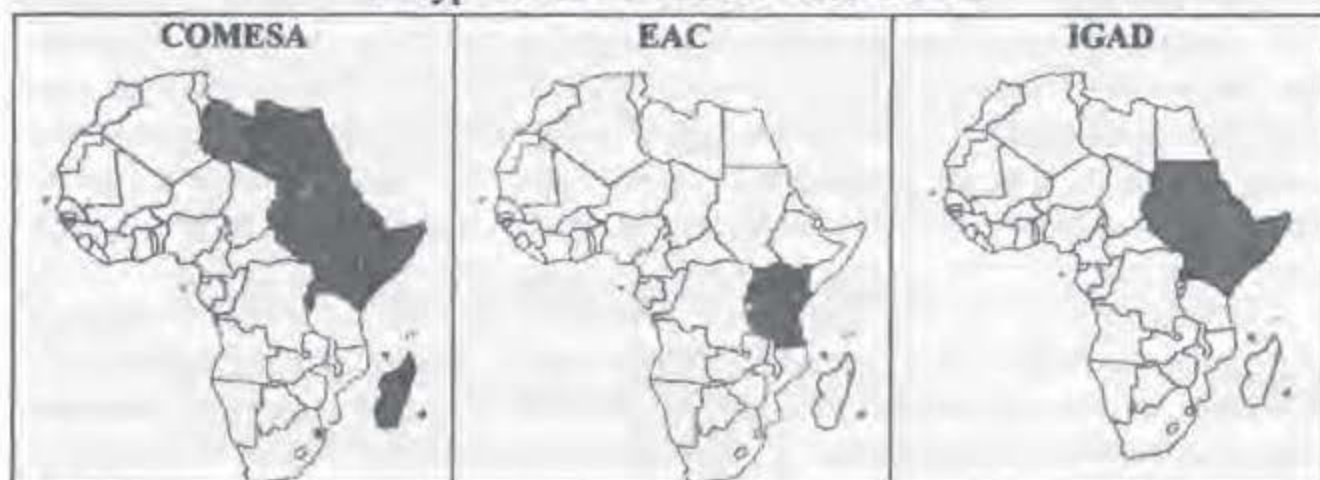
⁷ Бурунди, ДР Конго, Джибути, Египет, Еритрея, Етиопия, Замбия, Зимбабве, Кения, Коморските острови, Либия, Мадагаскар, Малави, Мауритий, Руанда, Сейшелите, Судан, Свазиленд, Уганда.

държави. Постигнати са сериозни резултати в премахването на тарифните и нетарифните пречки пред вътрешнорегионалната търговия – приета е обща митническа тарифа, опростени са правилата за произход, хармонизирани са пътните такси, въведен е общ паспорт за пътуване в рамките на общността. Даден е стартът и на валутен съюз, който трябва да заработи през 2013 г.

В Източноевропейска общност (ЕАС) членуват 5 държави⁸ и е единствената РИО, с която ЕС има подписано споразумение за икономическо партньорство (СИП). Целта ѝ е изграждането на просперираща, конкурентна, сигурна и политически обединена Източна Африка. ЕАС стимулира задълбочаването на икономическата, политическата, социалната и културната интеграция, за да се подобри стандартът на живот. В общността действа МС, от 2013 г. ще има и обща валута – източноевропейски шилинг. Текат преговори за общи документи за самоличност и безвизово пътуване.

Междуправителственият орган за развитие⁹ (IGAD) има 7 държави-членки. Дейността му е насочена към поддържане на мира и сигурността, както и към въпроси на развитието и икономическата интеграция. Има правомощия в областта на политиката, икономиката, развитието, търговията и сигурността. При създаването му очакванията са били той да стане северния сектор на Общия пазар за Източна и Централна Африка, а Южноафриканската общност за развитие – южния.

Фигура 3. РИО В ИЗТОЧНА АФРИКА

Самата Южноафриканска общност за развитие е основана като конференция за координация на развитието през 1980 г. и се трансформира в общност за развитие през 1992 г. В нея членуват 15 държави¹⁰, а основната икономика е РЮА. ЗСТ е постигната през 2008 г., предвидени са конкретни стъпки за изграждането на ИВС. Въпреки че целите на SADC не се изчерпват само с въпроси в областта на търговията, Протоколът за търговията, подписан през 1996 г., е главният двигател на интеграционните процеси. SADC постига ЗСТ през август 2008 г., като следващата стъпка е разработването на програма

⁸ Бурунди, Кения, Руанда, Танзания, Уганда.

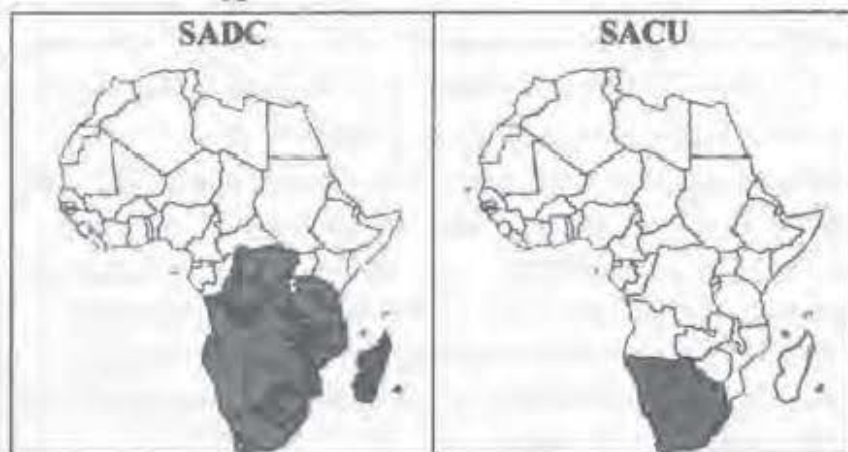
⁹ Джибути, Еритрея, Етиопия, Кения, Сомалия, Судан, Уганда.

¹⁰ Ангола, Ботсуана, ДР Конго, Лесото, Мадагаскар, Малави, Мавриций, Мозамбик, Намибия, РЮА, Сейшелите, Свазиленд, Танзания, Замбия, Зимбабве.

за сътрудничество, насочена към насърчаването на развитието на регионалния производствен капацитет чрез подобряване на регионалната инфраструктура.

Южноафриканският митнически съюз (SACU) е най-старият в света, основан през 1910 г. Той включва 5 държави¹¹. На територията му работи и обща валутна зона. Целта на съюза е поддържането на свободното движение на стоки между членовете. Сега в SACU действат обща митническа тарифа и обща тарифа на акцизите и същевременно се водят преговори за подписването на СИП с ЕС.

Фигура 4. РИО В ЮЖНА АФРИКА

Магребският съюз (UMA) е общност на 5 северноафрикански държави¹². Целите са запазване на икономическите интереси на региона, насърчаване на икономическото и културното сътрудничество и стимулиране на търговските отношения с крайна цел постигането на Северноафрикански общ пазар. Общността няма отношения с АИО и все още не е подписала Протокола за отношенията с АИО, въпреки че се разглежда като стълб на общността.

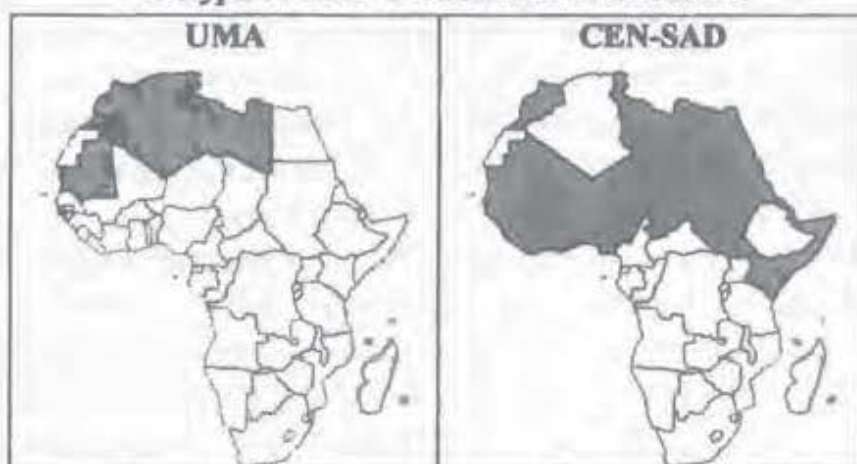
Общността на Сахел-Сахарските държави (CEN-SAD), в която членуват 29 страни, е рамка за интеграция и хармонизация¹³. Целта ѝ е „да стане водещата организация сред РИО в Африка“, но засега не са предприети никакви реални действия в тази посока. Сред основните цели на общността е и установяването на базиран на знанието икономически съюз между държавите-членки за справяне със сушата, която има сериозни последици за Средно-Сахарската зона. Основните икономически задачи са съюз за преодоляване на екологичните, геополитическите и езиковите различия. Освен това CEN-SAD поема задължението да работи заедно с другите РИО за засилване на мира, сигурността и стабилността и подпомагане на икономическото и социалното развитие.

¹¹ Ботсуана, Лесото, Намибия, РЮА, Свазиленд.

¹² Алжир, Либия, Мароко, Мавритания, Тунис.

¹³ Бенин, Буркина Фасо, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвинея-Бисау, Джибути, Египет, Еритрея, Капе Верде, Кения, Коморските острови, Кот д'Ивоар, Либерия, Либия, Мали, Мавритания, Мароко, Нигер, Нигерия, Сао Томе и Принципи, Сенегал, Сиера Леоне, Сомалия, Судан, Того, Тунис, Централноафриканска република, Чад.

Фигура 5. РИО В СЕВЕРНА АФРИКА

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

„Напредъкът на интеграцията в Африка е разпръснат между различни сектори, регионалните икономически общности и отделните държави. Има определени резултати в областта на търговията, комуникациите, макроикономическата политика и транспорта. Като цяло обаче са налице съществени разминавания между целите и постиженията на повечето регионални икономически общности, особено в областта на вътрешнорегионалната търговия, макроикономическата конвергенция, производителността и физическите връзки“ (ЕСА, 2004).

Таблица 2. НАПРЕДЪК НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ В РИО

	Зона за свободна търговия	Икономически и валутен съюз			Свобода на пътуване		Политически съюз	Военен съюз
		Митнически съюз	Общ пазар	Валутен съюз	Без визи	Без граници		
CEN-SAD								
COMESA								
EAC								
CEPGL								
CEMAC								
ECCAS								
UEMOA								
WAMZ								
ECOWAS								
CFA								
IGAD								
SACU								
SADC								
UMA								

Легенда: ■ – в сила; ■ – предложено, с конкретна дата; ■ – предложено; □ – не е предлагано

Въпреки заявените си цели някои от общностите все още не действат – липсват подписани споразумения както между държавите-членки, така и с АИО.

РИО показват сериозен напредък в областта на либерализацията и улесненията за търговията, но прогресът към хармонизирани и интегрирани регионални пазари е бавен – официалните данни показват, че вътрешнорегионал-

ната търговия в осемте признати от АС РИО е само 10,5%. „Това може да бъде отдадено най-вече на липсата на допълване и диверсификация на производствената структура, високите производствени разходи и доминацията на няколко държави при износа“ (Ndomo, A., 2009). Макар че някои РИО правят стъпки към зони за свободна търговия и митнически съюз, пълната пазарна интеграция все още остава в сферата на надеждите.

Премахването на митата в различните общности е на различен етап на осъществяване, като в почти всички действащи РИО то е постигнато поне за определени стоки. В ECOWAS протичат преговори за премахване на митата за всички стоки, което вече е в сила за непреработените продукти между всички държави-членки. Всички членуващи в UEMOA страни поемат ангажменти за постепенното изграждане на зона за свободна търговия между 1994 и 2000 г., което е завършено. Всички държави от CEMAC са премахнали митата, изпълнявайки изискванията за създаване на валутен съюз до 1994 г. COMESA започва намаляване на митата през 1994 г. с цел премахването им до 2000 г., но някои страни либерализират вътрешнорегионалната търговия изцяло, а други – само частично. Членовете на EAC все още прилагат намалявания на митата. Протоколът за валутен съюз е подписан през 2004 г. и влиза в сила през 2005 г. Схемата за намаляване на митата на SADC позволява на страните да избират за кои стоки да ги понижат, при условие, че се стигне до осъществяването на общите цели.

Не е толкова лесно да се оцени напредъкът при премахването на нетарифните ограничения, защото данните за тях не могат да бъдат получени директно – основният проблем е липсата на съпоставимост между правилата за произход, която би трябвало да улесни търговията. Подобни пречки пред вътрешнорегионалната търговия насърчават търговците да пренебрегват формалната бюрокрация и да се пренасочват към неформална търговия (Ndomo, A., 2009).

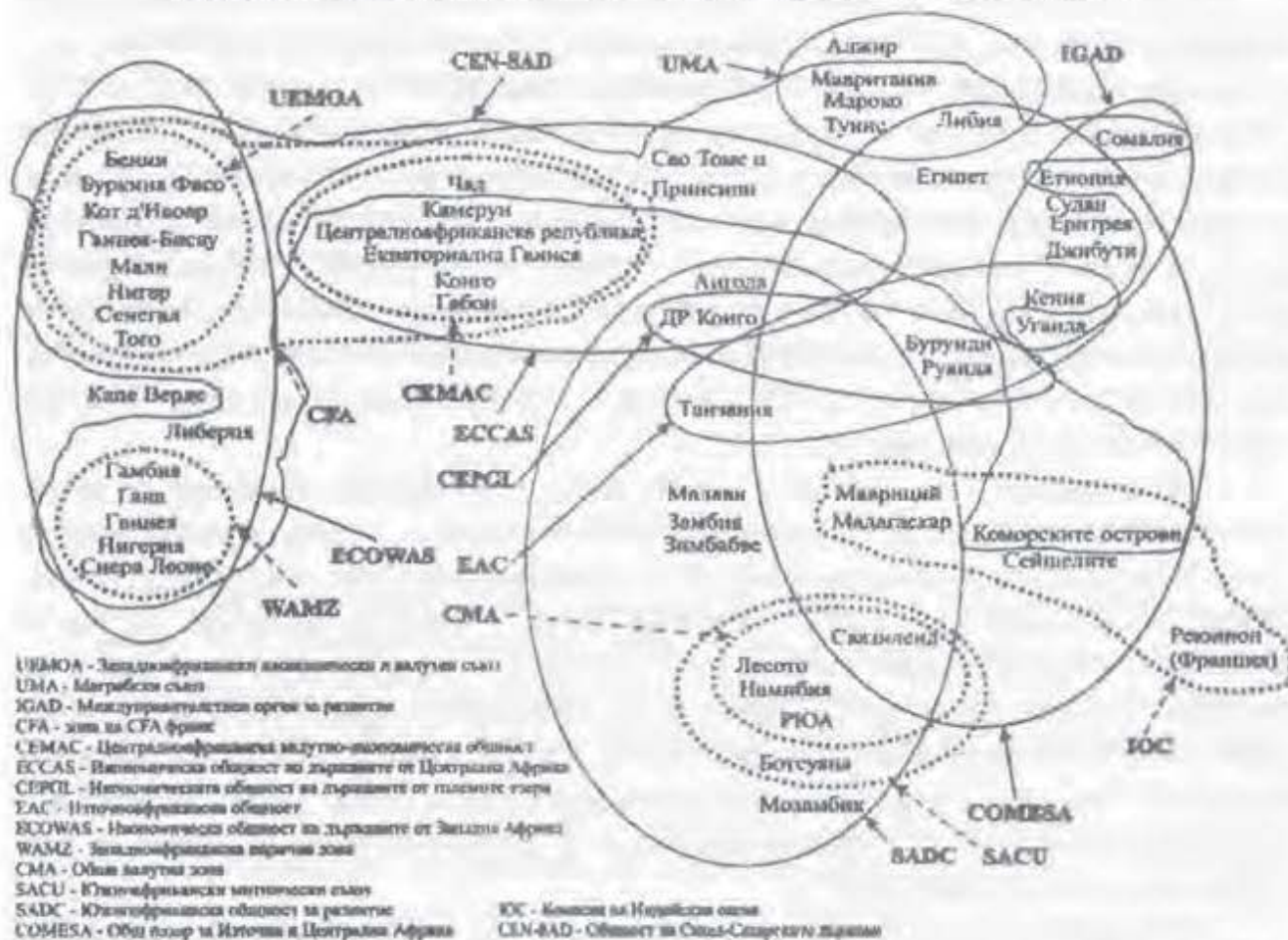
Съществен напредък в областта на свободното движение на хора има само в три РИО – CEMAC, ECOWAS и ECA, като в последните две са въведени и регионални паспорти. На практика обаче движението на хора не е толкова свободно, колкото би трябвало да бъде – пазарът на труда и бизнес-средата в някои страни поставят по-големи изисквания пред имигрантите, отколкото пред националните граждани. В изследване на ИКА от 2006 г. се изтъква, че 90% от държавите са премахнали входните визи за част от страните-членки на РИО, докато само 65% са признали правото на установяване (ECA, 2006).

Всички РИО са въвели под някаква форма инструмент за насърчаване на транзита, намаляване на разходите и подобряване на ефективността. В регионите от Западна и Източна Африка стартират проекти за свързване на железопътния транспорт. И все пак транспортните разходи в континента остават най-големите в света, с много несвързани сухопътни, въздушни и железопътни мрежи. Това води до необосновано високи разходи за извършване на стопанска дейност.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД РЕГИОНАЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ В АФРИКА

По повод усложнеността и объркаността на регионалната интеграция в континента Алвес, Дрейпър и Халсън я характеризират като „тенджера за спагети, която спира процеса на регионална интеграция, като създава сложно преплитане от политически ангажименти и институционални изисквания” (Alves, P., Draper, P., Halleson, D., 2007).

Фигура 6. АФРИКАНСКАТА “ТЕНДЖЕРА СЪС СПАГЕТИ”.

От 53 държави на континента 26 членуват в две РИО, 20 – в три, Демократична република Конго (ДРК) е член на 4, а само 6 държави членуват единствено в една групировка. Множествеността и застъпването при членството в отделните РИО създават усложнена мрежа от противоречащи си задължения за страните-членки. Така интеграционните процеси се оскъпяват, стават неефективни и неефикасни. Използването на общи координационни механизми, в т. ч. Протокола за отношенията между АИО и РИО, меморандуми за общи политики, редовен обмен на информация и съвместно програмиране, засега все още е доста ограничено. Това затруднява търговските и икономическите връзки както вътре в континента, така и с останалия свят. „Държавите доброволно търсят членство в няколко групировки с надеждата да максимизират ползите от интеграцията и да минимизират загубите, като разпределят рисковете” (Ndomo, A., 2009).

Постигането на сериозен напредък на икономическата интеграция е възпрепятствано от нежеланието и невъзможността за предотвратяване или разрешаване на множеството съществуващи в Африка конфликти, някои от които са особено насилствени. Ефектът от тях е значителният брой жертви, разрушаването на социалния и политическия ред, масовото ограбване на икономически ресурси, намаляването на доверието в държавата, отслабването на контрола по границите, нарастването на партизански и частни армии и т.н. Редица РИО, създадени с цел подобряване на икономическото развитие, са твърде заети с миротворчески операции.

Сред основните проблеми, затрудняващи и забавящи интеграционните процеси в Африка, могат да бъдат посочени още системните проблеми, които пречат на икономическото развитие на отделните страни, както и нежеланието за пълно участие в интеграцията на някои държави поради очаквания за разходи и неравномерни ползи. Недостатъчният административен капацитет от своя страна ограничава изпълнението на определени задачи и прилагането на съответни интеграционни инструменти, например либерализацията на търговията. Освен това националните макроикономически политики на африканските държави са нестабилни и непоследователни, липсва съвместимост на целите на отделните РИО, които би трябвало да стимулират процеса на интеграция на континента.

Легитимността на РИО е ограничена и от някои неуспехи при справедливото разпределяне на интеграционните разходи и ползи. Същевременно тези общности получават правата си от недобре очертани мандати и нормативни рамки – по този начин легитимността и властта на някои от тях се свързват с определени личности, което от своя страна предизвиква кризи на доверието и легитимността. Трябва да се изтъкнат и някои проблеми, породени от старите колониални зависимости, които понякога водят до съперничество в рамките на управителните органи на някои РИО. Типичен пример е съперничеството между франкофонските и англофонските държави в различни комисии и комитети.

РИО трябва да осигурят съвместимостта на интеграционния процес на континента със задълженията, които отделните държави имат към външно-търговските си партньори. Външните партньори играят важна роля за рационализацията на РИО в Африка, особено текущите преговори за подписване на споразумения за икономическо партньорство с ЕС. Причината е, че държавите в Африка с малко изключения търгуват предимно с ЕС. Преговорите за СИП обаче не се припокриват със съществуващите РИО, което усложнява и без това деликатното съществуващо положение – капацитетът е твърде разпръснат, като по този начин заплашва още повече да засили разделението на регионите. Друг резултат е трудното постигане на общо съгласие по СИП от отделните държави. „Въпреки че СИП имат за цел насърчаването на регионалната интеграция, непосредственото им въздействие е още по-голямата фрагментация на съществуващите регионални икономически блокове в Африка с изключение на Източноафриканската общност“ (Nkululeko Khumalo, 2008).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Икономическите аргументи за регионално сътрудничество са особено силни, като се има предвид малкият размер на много страни от Африка от икономическа гледна точка. Въпреки това на практика всички регионални интеграционни усилия на континента до този момент са ако не неуспешни, то със съмнителни резултати. Хармонизацията и координацията между РИО в Африка е жизненоважна, защото би довела до доброто управление и контрол както на вътрешните, така и на външните сили, влияещи върху интеграционния процес в континента.

Важността на РИО като основни стълбове за постигането на континентална интеграция се признава на две свикани от Африканския съюз след 2006 г. срещи на министрите, отговарящи за регионалната интеграция. На тях се подчертава нуждата от хармонизиране и рационализиране на политиките, програмите и дейностите им с цел да се стимулира задълбочаването на интеграционните процеси. Основният фактор за успех на процеса на рационализация на РИО в Африка, без значение от това какъв подход ще бъде избран, е политическата воля и ангажираността на всички участващи в процеса държави.

ЛИТЕРАТУРА

- AfDB and others. 2011. African Economic Outlook 2011. Paris: OECD Publishing.
- Alves, P., P. Draper, D. Halleson. 2007. In Trade Policy Report No. 15: „SACU, Regional Integration and the Overlap Issue in Southern Africa: From Spaghetti to Cannelloni?” South African Institute of International Affairs, Johannesburg, South Africa.
- Bilal, S. and C. Stevens (eds.). 2009. The Interim Economic Partnership Agreements between the EU and African States: Contents, challenges and prospects. (ECDPM Policy Management Report 17). Maastricht: ECDPM.
- Economic Commission for Africa. 2004. „Assessing Regional Integration in Africa”. Addis Ababa, Ethiopia.
- Economic Commission for Africa. 2006. „Assessing Regional Integration in Africa II. Rationalizing Regional Economic Communities”. ECA, Addis Ababa, Ethiopia.
- Economic Commission for Africa. 2012. „Assessing Regional Integration in Africa VI. Towards an African Continental Free Trade Area. ECA, Addis Ababa, Ethiopia.
- Economic Commission for Africa. 2010. "The Economic Report on Africa: Promoting High-level Sustainable Growth to Reduce Unemployment in Africa. UNE, Addis Ababa, Ethiopia.
- Economic Commission for Africa. 2011. „The Economic Report on Africa: Governing development in Africa - the role of the state in economic transformation. UNE, Addis Ababa, Ethiopia.
- Morrissey, O. 2011. Assessing Prospective Policy Reforms: The Case of Economic Partnership Agreements. London: Routledge.

Ndomo, A. 2009. Regional Economic Communities in Africa - A Progress Overview. Study Commissioned by GTZ, Nairobi.

Nkululeko Khumalo. 2008. South African Institute of International Affairs article. "Economic Integration Requires New Strategies", <http://allafrica.com/stories/200805150591.html>

OECD. 2011a. Development Aid at a Glance, Statistics by Region, Africa. www.oecd.org/dataoecd/40/27/42139250.pdf.

OECD. 2011b. OECD Economic Outlook, November 2011. Paris.

World DataBank, African Development Indicators, <http://databank.worldbank.org>

WTO Statistics Database, <http://stat.wto.org>

*Едуард Маринов, Институт за икономически изследвания, София
ул. Аксаков № 3, eddie.marinov@gmail.com*